

Politisk status på året der gik, og året der kommer

Folketingsvalget har fyldt det meste af 2011. Politikerne har haft deres fokus her, og det har sat en effektiv bremser for lovgivningsarbejdet. Alligevel har 2011 budt på vigtige debatter og politiske tiltag for landbruget, ligesom 2012 bliver et politisk spændende år for landbruget.

Året der gik – 2011

Vandplaner

I slutningen af december blev der sat et foreløbigt punktum for vandplanerne. Når vi sammenligner planerne fra januar 2010 med de nye planer, er der sket nogle få fremskridt, som Landbrug & Fødevarer i samarbejde med de lokale foreninger har arbejdet hårdt på at opnå. Det gælder bl.a.:

- Reduktionskravet for kvælstof er sænket fra ca. 30.000 tons til 19.000 tons.
- De 19.000 tons er splittet op, så det nye udkast "blot" omfatter en reduktion på 9.000.
- Indsatskrav på 2000 km vandløb er taget ud planerne. Så nu er der kun omkring 5300 km, hvor der skal ske en vandløbsindsats mod før 7.300 km. ,
- Indsatsen på de 5300 km er fordelt således: ændret vandløbsvedligeholdelse på 4.100 km – 4.200 km. Genåbning af vandløb på 200 – 250 km, og vandløbsrestaurering på 700 – 850 km.
- Der er en åbning for, at de 140.000 hektar yderligere efterafgrøder kan erstattes af flere alternativer.

Der er kommet få indrømmelser og Landbrug & Fødevarer er ikke tilfredse. Miljøministeriet har kun i begrænset omfang taget hensyn til de over 4000 hørings svar, så der er fortsat tale om planer med mange fejl og mangler på vandløbsområdet. I forhold til kvælstofområdet bygger planerne på et ålegræsværktøj, som alle er enige om, ikke kan bruges, og på en antagelse om, hvor meget kvælstof, der vil blive udledt i 2015 med de allerede iværksatte initiativer i vandmiljøplanerne – et skøn, som Landbrug & Fødevarer ikke er enig i. Landbrug & Fødevarer har i stærkt samarbejde med de lokale foreninger arbejdet hårdt på at nå ændre planerne og få en konstruktiv dialog med myndigheder, både centralt og lokalt.

Selvom planerne nu er fremsat, fortsætter processen. Landbrug & Fødevarer arbejder for at dansk landbrugs konkurrenceevne ikke forringes af vandplanerne.

Anmeldeordninger i husdyrloven

Husdyrloven var under revision i 2011. Der blev både indført negative stramninger af reguleringen af ammoniak, samt anmeldeordninger. Anmeldeordningerne er positive, fordi de skal mindske de økonomiske og administrative byrder i forbindelse med en række justeringer af produktionen.

Der kom også en anmeldeordning vedrørende fulde stalde, der gør det muligt at øge produktionen af slagtesvin inden for ens nuværende miljøgodkendelse, hvis der ikke sker skade på miljøet. Det er vurderingen, at det med den nye ordning er muligt at producere op mod en halv million flere slagtesvin årligt i eksisterende stalde uden at øge miljøbelastningen.

Der er dog stadig mange udfordringer med husdyrloven, men det lykkedes at få sat fokus på dem i Husdyrreguleringsudvalget, og Landbrug & Fødevarer arbejder på højtryk på at løse dem.

Ny pesticidafgift udskudt

Det er også værd at fremhæve den tidligere regering besluttede at udskyde omlægningen af pesticidafgifterne. Landbrug & Fødevarer har sagt, at hvis man vil omlægge afgifterne, er det helt afgørende, at man indretter en ny afgift sådan, at et eventuelt merprovenu føres tilbage til erhvervet, at special- og højtstående afgrøder fortsat kan dyrkes konkurrencedygtigt i Danmark, og ikke mindst, at den nye afgift bliver mindre bøvlet at administrere. Det har der bestemt ikke været klarhed over i det første udkast, vi har set. Derfor er vi glade for, at politikerne har bevilliget sig selv mere betænkningstid. Den nye regering har planlagt, at et nyt forslag om at omlægge afgiften på pesticider fremsættes i begyndelsen af det nye år.

Fedtafgift

Også på afsætningssiden er der sket væsentlige ændringer i 2011. I oktober måned trådte den omstridte afgift på mættet fedt i værk. Officielt har afgiften et sundhedssigte, men flere ernæringsekspertes mener, den er uden effekt på folkesundheden. Landbrug & Fødevarer har i samarbejde med en række andre organisationer og virksomheder forsøgt at fjerne de værste torne i afgiften. Udformningen af afgiften på mættet fedt savner dog stadig sundhedsmæssig begrundelse og belaster vækstmulighederne i fødevarerhvervet i form af administrative byrder og højere afgiftsbelastning.

Hvad kommer til at ske i 2012?

2012 bliver et meget spændende politisk år for landbruget.

Natur- & Landbrugskommissionen

I starten af det nye år nedsættes en Natur- og Landbrugskommission. Kommissionen skal udarbejde "forslag til løsning af landbrugets strukturelle og økonomiske og miljømæssige udfordringer, herunder hvordan erhvervet kan bidrage i klimainsatsen og til miljø- og naturindsatsen". For Landbrug & Fødevarer er det vigtigt, at kommissionen ikke blot fokuserer på bagudrettede problemer, men i højere grad ser på, hvordan landbrugserhvervet bør udvikle sig i fremtiden i samspil med det øvrige fødevarerhverv og andre afledte arbejdspladser.

Nyt energiforlig undervejs

Regeringen fremlagde i november et vidtgående oplæg til nyt energiforlig. Regeringen ønsker en omstilling af Danmark til grøn energi. Landbrug & Fødevarer mener, at det er problematisk, at de store elforbrugere skal trække det største læs. De store el-forbrugere er oftest industri- og produktionsarbejdspladser, der skal konkurrere med virksomheder i lavomkostningslande. Det kan koste arbejdspladser i Danmark. Landbrug & Fødevarer anbefaler, at regningen deles mere ligeligt, så alle i Danmark er med til at løfte omkostningerne. Derfor er det vigtigt at plukke de lavest hængende frugter først - altså satse på den teknologi, vi ved, virker, som er billig og som løser flere udfordringer på én gang som fx biogas.

Mål for landbrugets klimareduktioner

Regeringen ønsker at reducere Danmarks udspil af drivhusgasser i 2020 med 40 pct. i forhold til 1990. Derfor er det meldt ud, at man vil fremlægge en klimaplan i løbet af 2012. Planen vil fastsætte et reduktionsmål for sektorer, der i dag ikke er belagte med klimavoter, herunder landbruget.

Landbrug & Fødevarer har opfordret regeringen til at være forsigtig med at påtage sig reduktionsmål uafhængigt af et fælles EU-mål, da det vil være konkurrenceforvridende for landbruget og medføre en udflytning af en ellers klimaeffektiv dansk produktion.

Vandplanerne i 2012

Første planperiode i vandplanerne skal nu implementeres i kommunerne, og der er fortsat et stort arbejde for de lokale foreninger for at påvirke kommunerne. Landbrug & Fødevarer vil forsøge at påvirke 2. planperiode for at rette op på den ringe faglighed og de mange faktuelle fejl i planerne. Landbrug & Fødevarer vil tage invitationen fra miljøministeren op og spille ind med en række alternativer og konstruktive forslag, så landbruget sikres konkurrencemæssige vilkår på linje med de øvrige EU-lande.

Sanering af erhvervsstøtteordninger

S-R-SF regeringen har bebudet en sanering og omprioritering af erhvervsstøtteordningerne, som bl.a. tæller en række store og små tilskudsordninger til landbrug og fødevarerproduktion. Målet er at skaffe to milliarder kroner, som skal gå til at forbedre de offentlige finanser. For Landbrug & Fødevarer har længe været engageret i debatten og målet er, at der ikke skæres i ordninger, der understøtter landbrug- og fødevarerhvervets internationale konkurrenceevne.

En ambitiøs skattereform på tapetet

Regeringen ønsker at fremsætte forslag til en skattereform i 2012. Den skal være fuldt finansieret og "markant sænke" skatten på arbejde. Arbejdsudbuddet skal øges med 7.000 personer frem mod 2020 og de offentlige finanser

skal styrkes med 7 mia. kr. årligt gennem øget beskæftigelse. Landbrug & Fødevarer vil bidrage konstruktivt til arbejdet af to grunde: For det første fordi det ikke kan udelukkes, at reformen vil ændre jordskatten. For det andet kan en godt indrettet reform af den generelle skattelovgivning være med til at styrke vores erhvervs konkurrenceevne betragteligt.

Det danske EU-formandskab og reformen af EU's landbrugspolitik

Fra 1. januar 2012 overtager Danmark formandskabet i EU. Det kommer på et tidspunkt, hvor reformen af EU's fælles landbrugspolitik sammen med EU's budget 2014-2020 er under forhandling i EU. EU's landbrugspolitik forhandles ikke færdigt under dansk formandskab, med der forventes fremdrift både i forhold til proces og indhold. Målsætningen er, at EU's landbrugspolitik skal være en vækstpolitik, der bidrager til Europas omstilling til en grøn vækstøkonomi.

Ikke kun landbrugspolitikken bliver vigtig under formandskabet. Reform af direktiverne om energibeskatning og udbudsreglerne er også på programmet, og kan potentielt få betydning for erhvervets konkurrenceevne og vækstmuligheder.

Sundhedsafgifter under revision – sukker og fedt

Regeringen ønsker, at danskerne spiser mere sundt. Her har S-R-SF indgået politisk aftale om, at man i løbet af 2012 vil komme afgift på fødevarer med tilsat sukker. Også fedtafgiften skal efter planen revideres i 2012. Det er usikkert, hvordan det vil blive udmøntet, men Landbrug & Fødevarer vil arbejde på at mindske konsekvenserne for erhvervet.